

Ravijuhendi "Lapse tervise jälgimise juhendi" silmakontrolli ja nägemisteravuse hindamise osa ajakohastamise käsitusala

Käsitusala koostatud 04.11.2021

Ravijuhendi pealkiri	LAPSE TERVISE JÄLGIMISE JUHEND Lapse silmakontroll ja nägemisteravuse hindamine
Peamine kasutajate sihtrühm	Perearstid, -õed, lastearstid (sh neonatoloogid)
Hõlmatud isikud/patsiendid ja alarühmad	Lapsed vanuses 0–7 aastat (kaasa arvatud)
Ravijuhend käsitleb järgmisi teemasid	Ravijuhendi "Lapse tervise jälgimise juhend" silmakontrolli ja nägemisteravuse hindamine 0–7 (k.a) aasta vanustel lastel. Vastavad tegevused on osa selles vanusevahemikus lastel sotsiaalministri määrusega ette nähtud ämmaemanda, perearsti ja -õe poolt tehtavatest plaanilistest tervisekontrollidest.
Ravijuhendis ei käsitleta järgmisi teemasid	Ravijuhendis ei käsitleta enneaegsete laste nägemise sõeluuringut.
Teised asjakohased Eesti ravijuhendid	<ul style="list-style-type: none">• Kuni 7-aastaste laste arstlikud profülaktilised läbivaatused: Sotsiaalministri määrus 16. jaanuarist 1995. a. Nr. 4: https://www.riigiteataja.ee/akt/24842• Sotsiaalministri 6. jaanuari 2010. a määruse nr 2 «Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate tööjuhend» lisa https://www.riigiteataja.ee/akt/1260/1201/6007/Lisa.pdf#• Pereõe tegevusjuhend (2009) – ajakohastamisel
Kriitilised ja tähtsad tulemusnäitajad	Tulemusnäitajad on esitatud iga kliinilise küsimuse juures.

Ravijuhendi struktuur, käsitletavat teemasid:

Ajakohastatakse 2019. aastal Ravijuhendite Nõukojas kinnitatud "Lapse tervise jälgimise juhendi" silmakontrolli ja nägemisteravuse hindamise osa. Vajadusel korrigeeritakse juhendi lisa "Kontrollkaart vanuse ja tegevuste kaupa".

Lühendid ja mõisted:

Ravijuhendis kasutatavate lühendite ja asjakohaste mõistete loetelu täiendatakse, kui selleks tekib juhendi ajakohastamise käigus vajadus.

Kliinilised küsimused:

1. Kas kõigil vastsündinutel peab tervisekontrolli käigus tegema silmade välise vaatluse ja/või hindama pupillide punast refleksi või mitte, et võimalikult varakult avastada kaasasündinud silmapatoloogia?

P	I	C	O
vastsündinud	silmade väline vaatlus ja/või pupillide punase refleksi hindamine	silmade välise vaatluse mittetegemine ja/või pupillide punase refleksi mittehindamine	kaasasündinud silmapatoloogia varane avastamine

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Kas selleks, et lapsel võimalikult varakult avastada kaasasündinud silmapatoloogia, on vaja juba vastsündinul teha silmade väline vaatlus ja hinnata pupillide punane refleks? Kas teha tuleks mõlemat või piisab ühest nimetatud tegevusest?

Tulemusnäitajad: silma(de) kaasasündinud arenguanomaalia, ptoosi, kaasasündinud kae, kaasasündinud glaukoomi varasem avastamine, varasem suunamine silmaarsti konsultatsioonile ja ravi algus, parem nägemisfunktsioon

2. Kas kõigil 6 kuu vanustel lastel peab tervisekontrolli käigus tegema silmade välise vaatluse, hindama pupillide punast refleksi, hindama pilgu fikseerimist mõlemal silmal eraldi ja/või hindama silmade asendit ja liikuvust või mitte, et võimalikult varakult avastada silmapatoloogia?

P	I	C	O
6 kuu vanused lapsed	silmade väline vaatlus, pupillide punase refleksi hindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise hindamine ja/või silmade asendi ja liikuvuse hindamine	silmade välise vaatluse mittetegemine, pupillide punase refleksi mittehindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise mittehindamine ja/või silmade asendi ja liikuvuse mittehindamine	silmapatoloogia varane avastamine

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Kas selleks, et lapsel võimalikult varakult avastada silmapatoloogia, on vaja 6 kuu vanusel lapsel plaanilise tervisekontrolli käigus teha silmade väline vaatlus, hinnata pupillide punane refleks, hinnata mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimine ja hinnata silmade asendit ja liikuvust? Kas teha tuleks kõiki neid tegevusi või piisab ühest või kahest nimetatud tegevusest?

Tulemusnäitajad: silma(de) kaasasündinud arenguanomaalia, ptoosi, pisarateede patoloogia (ühe või mõlema silma vesitsus), kõõrdsilmsuse, kaasasündinud kae, retinoblastoomi, varasem avastamine, varasem suunamine silmaarsti konsultatsioonile ja ravi algus, parem nägemisfunktsioon

3. Kas kõigil 1 aasta vanustel lastel peab tervisekontrolli käigus tegema silmade välise vaatluse, hindama pupillide punast refleksi, hindama pilgu fikseerimist mõlemal silmal eraldi ja/või hindama silmade asendit ja liikuvust või mitte, et võimalikult varakult avastada silmapatoloogia?

P	I	C	O
1 aasta vanused lapsed	silmade väline vaatlus, pupillide punase refleksi hindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise hindamine ja/või silmade asendi ja liikuvuse hindamine	silmade välise vaatluse mittetegemine, pupillide punase refleksi mittehindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise mittehindamine ja/või silmade asendi ja liikuvuse mittehindamine	silmapatoloogia varane avastamine

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Kas selleks, et lapsel võimalikult varakult avastada silmapatoloogia, on vaja 1 aasta vanusel lapsel plaanilise tervisekontrolli käigus teha silmade väline vaatlus, hinnata pupillide punane refleks ja hinnata mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimine, hinnata silmade asendit ja liikuvust? Kas teha tuleks kõiki neid tegevusi või piisab ühest või kahest nimetatud tegevusest?

Tulemusnäitajad: silma(de) kaasasündinud arenguanomaalia, lau(gude) patoloogia, pisarateede patoloogia (ühe või mõlema silma vesitsus), kõõrdsilmsuse, kaasasündinud kae, retinoblastoomi varasem avastamine, varasem suunamine silmaarsti konsultatsioonile ja ravi algus, parem nägemisfunktsioon

4. Kas kõigil 3 aasta vanustel lastel peab tervisekontrolli käigus tegema silmade välise vaatluse, hindama pupillide punast refleksi, hindama pilgu fikseerimist eraldi mõlemal silmal, hindama silmade asendit ja liikuvust ja/või hindama nägemisteravust LEA SYMBOLS® tabeliga või mitte, et võimalikult varakult avastada silmapatoloogia ja nägemisteravuse langus?

P	I	C	O
3 aasta vanused lapsed	silmade väline vaatlus, pupillide punase refleksi hindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise hindamine, silmade asendi ja liikuvuse hindamine ja/või nägemisteravuse hindamine (LEA SYMBOLS® tabeliga)	silmade välise vaatluse mittetegemine, pupillide punase refleksi mittehindamine, mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimise mittehindamine, silmade asendi ja liikuvuse mittehindamine ja/või nägemisteravuse mittehindamine	silmapatoloogia ja nägemisteravuse languse varane avastamine

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Kas selleks, et lapsel võimalikult varakult avastada silmapatoloogia ja nägemisteravuse langus, on vaja 3 aasta vanusel lapsel plaanilise tervisekontrolli käigus teha silmade väline vaatlus, hinnata pupillide punane reflex, hinnata mõlemal silmal eraldi pilgu fikseerimine, hinnata silmade asendit ja liikuvust ning hinnata nägemisteravus LEA SYMBOLS® tabeliga? Kas teha tuleks kõiki neid tegevusi või piisab ühest või kahest või kolmest nimetatud tegevusest?

Tulemusnäitajad: amblüopia, silma(de) murdvate meediate (sarvkesta, lääts, klaaskeha) ja silmapõhja(de) patoloogia (sh retinoblastoom) varasem avastamine, varasem suunamine silmaarsti konsultatsioonile ja ravi algus, parem nägemisfunktsioon

5. Kas kõigil 5–6 aasta vanustel lastel peab tervisekontrolli käigus hindama nägemisteravust LEA SYMBOLS® tabeliga või mitte, et võimalikult varakult avastada nägemisteravuse langus?

P	I	C	O
5–6 aasta vanused lapsed	nägemisteravuse hindamine (LEA SYMBOLS® tabeliga)	nägemisteravuse mittehindamine	silmapatoloogia ja nägemisteravuse languse varane avastamine

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Kas selleks, et lapsel võimalikult varakult avastada nägemisteravuse langus, on vaja lastel enne kooliminekut ehk vanuses 5–6 aastat tehtava plaanilise tervisekontrolli käigus kontrollida nägemisteravust?

Nägemisteravuse hindamiseks kasutatakse Eestis lastel LEA SYMBOLS® tabelit.

Tulemusnäitajad: amblüopia varasem avastamine, varasem suunamine silmaarsti konsultatsioonile ja ravi algus, parem nägemisfunktsioon

Tervishoiukorralduslikud küsimused

1. Millistel juhtudel peab perearst lapse silmaarsti konsultatsioonile? Millises vormis seda teha (valvesilmaarsti vastuvõtt, silmaarsti tava- või e-konsultatsioon)?